

Kuuleminen suojelua EU:ssa saaneelle Maahanmuutto- virastossa

Sinut on kutsuttu Maahanmuuttoviraston kuulemiseen. Lue huolellisesti tämä ohje, joka kertoo oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi kuulemisessa. Jos sinulla on kysyttävää tästä ohjeesta, voit esittää kysymyksesi kuulemisen alussa Maahanmuuttoviraston työntekijälle.

Mikä on kuulemisen tarkoitus?

- Olet hakenut Suomesta turvapaikkaa. Kuulemisessa selvitetään niitä asioita, jotka vaikuttavat siihen, käsitelläänkö hakemustasi vai jätetäänkö se tutkimatta. Kuulemisessa ei selvitetä turvapaikkaperusteita.
- Hakemuksesi voidaan jättää tutkimatta, jos olet jo saanut kansainvälistä suojelua toisessa EU-valtiossa. Tässä tapauksessa kuulemisessa selvitetään syyt, miksi hakemuksesi pitäisi tutkia tästä huolimatta Suomessa tai sinulle tulisi myöntää oleskelulupa Suomeen yksilöllisestä inhimillisestä syystä tai ihmiskaupan uhriksi joutumisen vuoksi.
- Jos sinulla on perheenjäseniä Suomessa, voit hakea oleskelulupaa perhesiteen perusteella. Sinun pitää tehdä erillinen, maksullinen oleskelulupahakemus.

Mitä oikeuksia sinulla on kuulemisessa?

- Sinulla on oikeus ottaa kuulemiseen mukaan oikeudellinen avustaja. Avustaja osallistuu kuulemisessa oman harkintansa mukaan.
- Sinun pitää itse hankkia avustaja. Jos et hanki avustajaa kuulemiseen, voimme silti pitää kuulemisen ilman avustajaa.

- Kuulemisessa on tulkki. Tulkin tehtävänä on puolueettomasti kääntää kaikki, mitä kuulemisessa sanotaan. Tulkki on joko paikan päällä tai hän voi tulkata puhelimitse tai videon välityksellä.
- Puhuttelijalla, tulkillä ja avustajalla on salassapitovelvollisuus, eli he eivät saa kertoa mitään kuulemisessa kuulemaansa kenellekään ulkopuoliselle. Voimme salata kertomasi asiat perheenjäseneltäsi, jos niiden paljastamisesta aiheutuisi sinulle vaaraa tai haittaa. Saat kertoa tästä kuulemisesta oman mielipiteesi.
- Sinua koskevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä.

Mitä velvollisuuksia sinulla on kuulemisessa?

- On oman etusi mukaista kertoa totuudenmukaisesti kaikista hakemukseesi vaikuttavista seikoista kuulemisessa.
- On oman etusi mukaista kertoa myös vaikeista asioista.
- Jos et muista tai tiedä jotain, älä yritä keksiä vastausta. Väärien tietojen antaminen heikentää kertomuksesi uskottavuutta.
- Ilmoita kuulemisessa oikeat henkilötietosi. Jos sinulla ei ole asiakirjoja, joiden perusteella henkilöllisyyttäsi voidaan pitää selvitettyinä, sinun pitää parhaasi mukaan yrittää hankkia asiakirjat ja toimittaa ne Maahanmuuttovirastolle. Tällaisia asiakirjoja voivat olla esimerkiksi henkilöllisyysasiakirjat tai matkustusasiakirja. Maahanmuuttovirasto ei voi kuitenkaan velvoittaa sinua hankkimaan selvitystä tavalla, joka vaarantaa sinun tai läheistesi turvallisuuden. Voit myöhemmin muuttaa antamiasi henkilötietoja vain viranomaisen myöntämällä luotettavalla henkilöllisyysasiakirjalla.
- Maahanmuuttovirasto tallentaa henkilötietosi ja hakemusperusteesi ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, joka on viranomaisrekisteri.
- Väärien henkilötietojen antaminen viranomaiselle tai väärän tiedon antaminen merkittäväksi viranomaisrekisteriin on rikos, josta seuraa rangaistus.
- Huomioi, että väärien tietojen antaminen tai oikeiden tietojen salaaminen voi myöhemmin johtaa jo myönnetyn luvan peruuttamiseen ja vaikeuttaa muiden asioidesi käsittelyä.

Miten kuulemiseen kannattaa valmistautua?

- Tutustu ennen kuulemista kaikkiin viranomaisilta saamiisi ohjeisiin ja esitteisiin.
- Jos sinulla on perusteltu syy toivoa, että tulkki tai puhuttelija on nainen tai mies, kerro asiasta vastaanottokeskuksen työntekijälle hyvissä ajoin ennen kuulemista.

Vastaanottokeskus välittää toiveesi Maahanmuuttovirastoon. Maahanmuuttovirasto arvioi, onko syy perusteltu.

- Jos fyysinen tai henkinen terveydentilasi on sellainen, että se voi vaikuttaa kuulemisen sujumiseen, kerro asiasta vastaanottokeskuksen työntekijälle. Vastaanottokeskus voi suostumuksellasi olla asiasta yhteydessä Maahanmuuttovirastoon ennen kuulemistä.
- Voit ottaa mukaan eväät tai lounasrahaa.
- Ota mukaan päivän aikana tarvitsemasi lääkkeet.
- Ota mukaan kaikki asiakirjat ja selvitykset, jotka liittyvät hakemukseesi.
- Älä ota lapsia mukaan. Jos tarvitset lapsellesi hoitajaa kuulemisen aikana, kerro asiasta hyvissä ajoin vastaanottokeskukselle.
- Ole ajoissa paikalla. Varaa matkaan tarpeeksi aikaa. Saat vastaanottokeskuksesta ohjeet, miten pääset Maahanmuuttovirastoon.

Toimi näin kuulemispäivänä Maahanmuuttovirastossa

- Et voi siirtää kuulemistä ilman perusteltua syytä. Jos sairastut kuulemispäivänä, ilmoita asiasta välittömästi vastaanottokeskukseesi. Sinun pitää toimittaa Maahanmuuttovirastolle vastaanottokeskuksen sairaanhoitajan tai lääkärin lausunto sairastumisesta viimeistään 1 viikon kuluttua kuulemispäivästä. Jos jätät pois kuulemisesta ilman perusteltua syytä, hakemukseen voidaan tehdä päätös ilman kuulemistä.
- Kun tulet Maahanmuuttoviraston tiloihin, sinulle voidaan tehdä turvatarkastus.
- Näytä vastaanottokeskuksen asiakaskorttisi Maahanmuuttoviraston vartijalle.
- Odotustilaan saavat tulla vain kuulemiseen kutsutut henkilöt ja muut Maahanmuuttoviraston kanssa etukäteen sovitut henkilöt.
- Jos haluat mukaasi tukihenkilön, sinun tai tukihenkilön pitää kysyä asiaa etukäteen kirjallisesti Maahanmuuttovirastosta. Muussa tapauksessa puhuttelija päättää kuulemisen alussa, saako tukihenkilö olla mukana. Tukihenkilö ei ole avustaja eikä hän osallistu asioiden selvittämiseen.
- Puhuttelija on Maahanmuuttoviraston työntekijä. Hän on joko paikan päällä tai osallistuu videoyhteydellä.
- Kuuleminen äänitetään. Huoneessa on lisäksi kuvaa tallentava valvontakamera.
- Tarvittaessa kuulemisen aikana voidaan pitää taukoja. Voit aina pyytää taukoa.

Mitä kuulemisessa tapahtuu?

- Aluksi puhuttelija kertoo, mitä kuulemisessa tapahtuu ja varmistaa, että olet ymmärtänyt oikeutesi ja velvollisuutesi. Kysy, jos et ymmärrä jotain. Kerro, jos et ymmärrä tulkkia.
- Puhuttelija kysyy sinulta seuraavat tiedot:
 - henkilöllisyystietosi
 - tiedot perheestäsi ja sukulaisistasi
 - tiedot oleskeluluvista, viisumeista sekä turvapaikkahakemuksista muissa maissa
 - matkareittisi Suomeen
 - syistä, joiden vuoksi sinua ei tulisi käännättää toiseen maahan
 - syistä, joiden vuoksi hakemuksesi tulisi käsitellä Suomessa, jos olet saanut kansainvälistä suojelua toisesta maasta
 - miten suhtaudut maasta poistamiseen ja maahantulokieltoon
- Vastaa kysymyksiin rehellisesti. Älä keksi vastauksia. Kerro, jos et tiedä tai muista jotain.
- Maahanmuuttovirasto voi kuulemisessa kuulla sinua selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asiasi ratkaisuun. Esimerkiksi, jos sinua epäillään rikoksesta Suomessa tai sinut on tuomittu rikoksesta Suomessa, se voi vaikuttaa asian käsittelyyn Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttovirasto antaa sinulle tarvittaessa kuulemisessa mahdollisuuden kertoa mielipiteesi asiasta.
- Puhuttelija tarkastaa pöytäkirjan kanssasi osittain tai kokonaan, jos Maahanmuuttovirasto katsoo tarkastamisen tarpeelliseksi. Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Saat pöytäkirjasta kopion itsellesi.

Mitä kuulemisen jälkeen tapahtuu?

- Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa kanssasi puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Voit lähettää hakemukseesi liittyviä lisäselvityksiä myös annetun määräpäivän jälkeen aina siihen asti, kunnes saat päätöksen hakemukseesi. Huomaa, ettei määräpäivän jälkeen toimitettuja lisäselvityksiä pystytä välttämättä huomioimaan päätöksessä. Toimita lisäselvitykset kirjallisesti.
- Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen asiassasi kuulemisessa antamiesi tietojen ja muun esitetyn aineiston perusteella. Maahanmuuttovirasto voi myös etsiä päätöksen kannalta olennaisia tietoja julkisista lähteistä.
- Jos sinut päätetään käännättää toiseen maahan, voit valittaa päätöksestä tuomioistuimeen. Voit myös pyytää tuomioistuimelta, että saat jäädä Suomeen siihen asti, kunnes tuomioistuin on käsitellyt valituksesi.

- Jos hakemustasi ei tutkita, sinut voidaan käännättää ja määrätä Suomea koskevaan maahantulokieltoon.
- Jos hakemuksesi jätetään tutkimatta tai peruutat turvapaikkahakemuksen, sinulla on oikeus hakea tukea vapaaehtoiseen paluuseen. Tuen myöntämiselle on tietyt ehdot ja ne tarkistetaan, kun haet tukea. Kysy neuvoa omasta vastaanottokeskuksestasi tai katso lisätietoa ja yhteystiedot Maahanmuuttoviraston paluuneuvonnasta verkkosivulta migri.fi/paluu.